

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. αὐγή. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ.

1) Αὐγή, πρωία ἔνθ' ἀν.: Αὔριο τὴν αὐγίτσα Κεφαλλ. Τὴν αὐγίτσα πῆγε τὸ παιδί μετὰ τὰ βόδια Κορινθ. || Ἄσμ.

Μετὰν αὐγίτσα ὄξω βγῆκα, | σὲ στενὸ σοκάκι βῆκα Κρήτ.

Καλὴν μέρα σας, καλὴν αὐγίτσα σας,

ἦρθε Λάζαρος, ἦρθαν τὰ βάρια

Θράκ. (Μάλαρο.) Συνών. αὐγούλλα. 2) Ἐπιρρηματ. κατὰ τὴν αὐγὴν Ἡπ. Θράκ. (Μέτρο. Τσακίλ.) Καππ. (Φά- ρασ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) κ.ά.: Γυρίζ'νε τὰ βράδια 'ς τὸ σπίτι καὶ τὸ πουρνὸ αὐγίτσα ξαναπαγαίν'νε Μέτρο. Σηκῶν'μα- στε αὐγίτσα καὶ παγαίν'με 'ς τὰ δεμάτια Τσακίλ. Βγήκαμε αὐγίτσα ἀπ' τὸ σπίτι αὐτόθι. || Ἄσμ.

Αὐγίτσα αὐγίτσα κίνησα κρυφὰ ἀπ' τὰ γονικά μου Ἡπ.

Αὐγίτσα αὐγίτσα σ'κάνουνται ὁ δόλιος ἀπ' τὸν ὕπνο Καλάβρυτ. Συνών. αὐγή 1β.

αὐγόπουρνα ἐπίρρ. ἀμάρτ. αὐόπουρνα Καππ. (Σίλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. αὐγή καὶ πουρνό, δι' ὃ ἰδ. πρωινός. Λίαν πρωί, πρωί πρωί. Συνών. σὺναυγα.

αὐγὸς ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Σάντ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. αὐγή. Διὰ τὸν σχηματισμὸν καθ' ὃν καὶ κάστανο - κασιανός, λιβάνι - λιβανός, μέλισσα - μελισσός κττ. ἰδ. ΙΒαλαβάν. ἐν Ἀρχ. Συλλ. Κοραῆ 183.

Λαμπρός, λευκός, καθαρός: Αὐγὸν παννὴν Κερασ. || Ἄσμ.

Τρί' ἄστρα αὐγὰ εἶδα ψηλὰ 'ς τὰ ἐπουράνῃ, τό 'ναν πολλὰ αὐγὸν ἔτον, ἐθά'να, κόρ', ἐὺ εἶσαι

Πόντ. Τοῦ οὐδ. αὐγὸ συνών. αὐγέαριν.

αὐγοσῆκωμα τό, Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ρ. αὐγοσηκώνω.

Τὸ νὰ ἀφυπνίζεται τις λίαν πρωί.

αὐγοσηκῶνω ἀμάρτ. Μέσ. αὐγοσηκῶνομαι. Κάρπ. Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. αὐγή καὶ τοῦ ρ. σηκῶνω.

Μέσ. ἀφυπνίζομαι. ἐγείρομαι πολὺ πρωί. Συνών. τῆς μετοχ. αὐγοσηκωμένος τὸ ἐπίθ. αὐγοσηκωτός 1.

αὐγοσηκωτός ἐπίθ. Ἰων. (Κρήν.) Κύθν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. αὐγή καὶ τοῦ ἐπιθ. σηκωτός < σηκῶνω.

1) Ὁ ἐγειρόμενος, ὁ ἀφυπνιζόμενος λίαν πρωί Κύθν. Συνών. αὐγοσηκωμένος (ἰδ. αὐγοσηκῶνω). 2) Ὁ ἀπὸ πρωίας ἀναλαμβάνων τὴν ἐργασίαν του, φιλόπο- νος, ἄοκνος Ἰων. (Κρήν.)

αὐγούλλα ἡ, κοιν.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. αὐγή διὰ τῆς καταλ. -ούλλα.

Αὐγή, πρωία: Γλυκοχαράξ' ἡ αὐγούλλα. Σηκῶνομαι-φεύ- γω τὴν αὐγούλλα κοιν. || Γνωμ.

Ἡ-ρ-αὐγούλλα θὰ-ν-τὸ δείξῃ | τίνους μάννα θεὰ λείψῃ Πελοπν. (Λογγ.) || Ἄσμ.

Κοιμήσου, ἀγάπη μου γλυκειά, καὶ θὰ 'ρθῇ ἡ αὐγούλλα νὰ τραγουδήσουν τὰ πουλλὰ καὶ θὰ σοῦ στείλουν γιούλια Ἰων. (Σμύρν.)

Τάχα καὶ δὲν περπάτηξα τὴ νύχτα μετὰ φεγγάρι καὶ τὴν αὐγούλλα μετὰ δροσιὰ σὰν ἄξιον παλληκάρη;

Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.)—Ποίημ.

Ξανθούλλα κόρη ντροπαλή καὶ μικροκαμωμένη εἶν' ἡ αὐγούλλα ἡ ροδαλή ἡ μοσχαναθρεμμένη

ΙΠολέμ. Χειμῶνανθ. 71. Συνών. αὐγίτσα 1.

αὐγουσταγκαλεῖζω ἀμάρτ. ἀουστογκαλεῖζω Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. Αὔγουστος καὶ τοῦ ρ. ἀγκαλεῖζω.

Ἐναγκαλίζομαι, συνέρχομαι ἐρωτικῶς μετὰ τῆς γυναι- κὸς τὸν Αὔγουστον μῆνα: Παροιμ. Ἀουστογκάλεζε, μονα- χοθέριζε (ὅτι ἡ κατ' Αὔγουστον συντελούμενη σύλληψις ἐπάγεται τὴν κατὰ τὸ θέρος ἀπασχόλησιν τῆς μητρὸς εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ νεογνοῦ, ἡ ὁποία κατ' ἀνάγκην ἀφί- νει μόνον τὸν σύζυγον εἰς τὸν θερισμόν).

αὐγουστάπι τό, ἀμάρτ. ἀγουστάπ' Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. Αὔγουστος καὶ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἄπιον.

Ἀπιδιον ὠριμάζον κατ' Αὔγουστον μῆνα. Συνών. αὐγουστάπιδιο, αὐγουστέλλα 1, αὐγουστέλλι 1.

αὐγουσταπιδεῖ ἡ, Πελοπν. (Μάν. Παππούλ. Πύλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. Αὔγουστος καὶ ἀπιδεῖ ἡ ἐκ τοῦ οὐσ. αὐγουστάπιδιο.

Ἀπιδεῖα τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς ὠριμάζει κατ' Αὔγου- στον. Συνών. αὐγουσταχλαδεῖ, αὐγουστιεῖ 2.

αὐγουστάπιδιο τό, Πελοπν. (Λακων. Μάν. Παππούλ. Τριφυλ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. Αὔγουστος καὶ ἀπιδεῖ.

Αὔγουστάπι, ὃ ἰδ.

αὐγουσταχλαδεῖ ἡ, Πελοπν. (Μάν.) ἀουσταχλα- δεῖ Νάξ. (Κορων.)

Ἐκ τῶν οὐσ. Αὔγουστος καὶ ἀχλαδεῖ.

Αὔγουσταπιδεῖ, ὃ ἰδ.

αὐγουστέλλα ἡ, Λεξ. Δημητρ. ἀγουστέλλα Κεφαλλ. ἀχστέλλα Ἰμβρ. ἀχσάλλα Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. αὐγουστέλλι κατὰ τύπ. μεγεθ.

1) Αὔγουστάπι, ὃ ἰδ., Ἰμβρ. 2) Τὸ κατ' Αὔγου- στον δεῦτερον σῆκον τῆς βουσुकεῖς Κεφαλλ. Συνών. αὐγουστέλλι 2. [**]

αὐγουστέλλι τό, Ἰθάκ. Ἰων. (Σμύρν.) Κεφαλλ. Μῆλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. Αὔγουστος καὶ τῆς καταλ. -έλλι.

1) Αὔγουστάπι, ὃ ἰδ., Κεφαλλ. Μῆλ. 2) Αὔ- γουστέλλα 2, ὃ ἰδ., Ἰθάκ. 3) Τὸ πτηνὸν χηναλώπηξ ἡ Αἰγυπτία (chenalopex Aegyptiaca). Συνών. πάπια τῆς Αἰγύπτου. [**]

αὐγουστελλίδι τό, ἀμάρτ. αὐγουστολλίδι Ζάκ. Ἰ- θάκ. ἀγουστολλίδ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) γουστολλίδι Ἰθάκ. Πελοπν. (Πάτρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. αὐγουστέλλι καὶ τῆς καταλ. -ίδι. Ὁ σχηματισμὸς τοῦ αὐγουστολλίδι ὀφείλεται εἰς τὴν ἀν- τικατάστασιν τοῦ ε διὰ τοῦ ο ὡς τοῦ κατ' ἐξοχὴν συνδετι- κοῦ φωνήεντος.

Εἶδος σταφυλῆς μικρᾶς καὶ λευκῆς ἡ ὁποία ὠριμάζει κατ' Αὔγουστον. Πβ. *αὐγουστήσιν 2, αὐγουστιε- νός, αὐγουστιάτης, αὐγουστιάτικος.

* αὐγουστήσιν ἐπίθ. οὐδ. ἀγουσιέσ' Πόντ. (Ὁφ. Σάντ. Χαλδ. κ.ά.) ἀγουσιέσ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ὄν. Αὔγουστος καὶ τῆς καταλ. -ήσιος -ήσιν.

1) Ὁ κατ' Αὔγουστον γεννηθεὶς Πόντ. (Ὁφ.): Ἐγὼ ἀγουσιέσ' εἶμαι. 2) Οὐσ., εἶδος σταφυλῆς ὠριμαζούσης κατ' Αὔγουστον Πόντ. (Χαλδ. Σάντ. κ.ά.) Πβ. αὐγου- στελλίδι.

αὐγουστιεῖ ἡ, ἀμάρτ. ἀγουσιεῖ Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. Αὔγουστος καὶ τῆς καταλ. -εῖ ὡς καὶ μοῦστος-μουσιεῖ, χρόνος-χρονεῖ κττ.

1) Ὁ μὴν Αὔγουστος ὡς χρονικὸν σύνολον Στερελλ. (Αἰτωλ.): Μπῆκ' ἡ ἀγουσιεῖ. Γί'ν'καν τὰ σταφύλια, ἀγουσιεῖ εἶνι τῶρα. Θὰ σὲ πᾶρ' ἡ ἀγουσιεῖ μέσα (δὲν θὰ τελειώσης πρὸ τοῦ Αὐγούστου). β) Καιρὸς καλοκαιρινὸς Στερελλ.

(Αίτωλ.) 2) Είδος άπιδέας της οποίας ο καρπός ώριμάζει κατ' Αύγουστον Πελοπν. (Άρκαδ.) Συνών. αὐγουσταπιδεά, αὐγουσταχλαδεά.

αὐγουστιανός επίθ. Ἰων. (Κρήν.) κ.ά. αὐγουστιανός Κρήτ. Σύμ. Τήν. αὐγουστιανός Νάξ. (Κορων. Μέλαν.) Σύμ. αὐγουστιανός Νάξ. (Κορων.) αὐγουστιανός Πόντ. (Ώφ.) αὐγουστιανός Κρήτ. (Σέλιν.)

Ἐκ τοῦ οὗς. Αὐγουστος καὶ τῆς καταλ. -ιανός.

1) Ἐπὶ καρπῶν καὶ λαχάνων. ὁ κατ' Αὐγουστον ώριμάζων ἢ ἀκμάζων ἔνθ' ἂν. : Ἀγουσιανὸ σταφύλια - χορταρικά κττ. Σέλιν. Ἀγουσιανὸ ἀπίδι Μέλαν. Σύμ. Ἀγουσιανὸ ἀπίδ' - κοιδύμπελο Ώφ. β) Οὐδ. οὗς., εἶδος σταφυλῆς ἐρυθρᾶς ώριμαζούσης κατ' Αὐγουστον Νάξ. (Κορων. Μέλαν.) Πβ. αὐγουστειλλίδι. 2) Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ὁ καρπός ώριμάζει κατ' Αὐγουστον, ἐπὶ δένδρου Ἰων. (Κρήν.) κ.ά. : Αὐγουστιανὴ ἀπιδεά Κρήν. 3) Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Αὐγουστον Τήν. : Ἀγουσιανὸ φεγγάρι. 4) Ὁ γεννηθεὶς κατ' Αὐγουστον Κρήτ. (Σέλιν.)

Πβ. αὐγουστιάτης, αὐγουστιάτικος, αὐγουστινός.

αὐγουστιάσματα τά, Λεξ. Πρω. Δημητρ. αὐγουστάσματα Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *αὐγουστιάζω.

1) Αἱ πρῶται ἑξ ἡμέραι τοῦ Αὐγούστου καθ' ἃς οὔτε λούονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν θάλασσαν οὔτε λευκαίνουν παννιά, διότι ἄλλως οἱ μὲν ἄνθρωποι νοσοῦν, τὰ δὲ ὑφάσματα φθείρονται ταχέως Πόντ. (Τραπ.) Συνών. δριμες. 2) Συνεκδ. ἡ νόσος αὐτὴ τὴν ὁποίαν πάσχουν οἱ λουσθέντες ἢ ἡ φθορὰ τῶν λευκανθέντων κατὰ παράβασιν τοῦ κρατοῦντος ἐθίμου. 3) Τὰ ἐκ τῆς ἡλιακῆς ἐπιδράσεως ἐξανθήματα τοῦ δέρματος τῶν λουομένων ἐν θαλάσῃ κατὰ τὰς πρώτας ἑξ ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου Λεξ. Δημητρ. 4) Νόσοι καταλαμβάνουσαι τοὺς λουομένους κατὰ τὰ μερομήνια Λεξ. Πρω.

αὐγουστιάτης ὁ, Ζάκ. αὐγουσιάτης Εὐβ. (Κονίστρ.) Ζάκ. Κύθηρ. Πελοπν. (Μεσσ.) κ.ά. ἀγ'σιματ'ς Θάσ.

Ἐκ τοῦ οὗς. Αὐγουστος καὶ τῆς καταλ. -ιάτης.

1) Εἶδος σταφυλῆς ἡ ὁποία ώριμάζει κατ' Αὐγουστον μῆνα καὶ ποικίλλει ἐκασταχοῦ κατὰ τὸ χρώμα Εὐβ. (Κονίστρ.) Ζάκ. Πελοπν. (Μεσσ.) κ.ά. Πβ. αὐγουστειλλίδι. 2) Τὸ φυτὸν ἄγρωστις Κύθηρ. Συνών. ἀγριάδα (Ι) 5. 3) Ὁ νεαρός ὀκτάπους ἐμφανιζόμενος τὸν Αὐγουστον Θάσ. : Ἀρχίσαν νὰ βγαίν'ν οἱ ἀγ'σιμάτις.

Πβ. αὐγουστιανός, αὐγουστιάτικος, αὐγουστινός.

αὐγουστιάτικος επίθ. κοιν. αὐγουσιάτ'κους βόρ. ιδιῶμ. αὐγουσιάτικος Θήρ. αὐγουσιάτικος Ἀμοργ. Εὐβ. (Κονίστρ.) Κέως Λευκ. Μέγαρ. Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Ἀράχ.) Χίος κ.ά. αὐγουσιάτ'κους Θράκ. κ.ά. αὐγουσιάτικος Κρήτ. κ.ά. αὐγουσιάτικος Ἄνδρ. Κάρπ. Κίμωλ. Λευκ. Σίφν. κ.ά. αὐγουσιάτ'κος Πάρ. (Λεῦκ.) αὐγουσιάτ'κους Εὐβ. (Στρόπον.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. αὐγουσιάτικος Παξ. αὐγουσιάτικος Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὗς. Αὐγουστος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάτικος ἢ ἐκ τοῦ οὗς. αὐγουστιάτης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ικος.

Α) Ἐπιθετικ. 1) Ὁ τοῦ Αὐγούστου, ὁ κατ' Αὐγουστον λαμβάνων ὑπαρξιν κοιν. : Αὐγουσιάτικος ἥλιος. Αὐγουσιάτικη βραδεία-βροχή κττ. Αὐγουσιάτικο φεγγάρι. Αὐγουσιάτικο γαττί. Αὐγουσιάτικες κόττες - πουλλακίδες κττ. Αὐγουσιάτικο ὄργωμα κοιν. || Γνωμ. Μαρτιάτικο πουλλί, αὐ-

γουσιάτικο ἄβγο (τὰ κατὰ Μάρτιον ἐκκολαπτόμενα ὀρνίθια τὸν προσεχῆ Αὐγουστον γεννοῦν) Πελοπν. (Κορών.) Τ' αὐγουσιάτικο νερὸ εἶναι πανούκλα τῶν ἐγαιῶ (αἱ κατ' Αὐγουστον βροχαὶ εἶναι καταστρεπτικαὶ διὰ τὴν καρποφορίαν τῶν ἐλαιῶν) Σίφν. 2) Ὁ κατ' Αὐγουστον παρέχων ώριμούς καρπούς, ἐπὶ δένδρου πολλαχ. : Αὐγουσιάτικο ἀμπέλι. Αὐγουσιάτικη ἀχλαδιὰ - σκῆα κττ. 3) Ὁ κατ' Αὐγουστον ώριμάζων πολλαχ. : Αὐγουσιάτικες ἀχλάδες. Αὐγουσιάτικα ἀχλάδια - σταφύλια - σῦκα κττ.

Β) Οὗς. 1) Ἀμυγδαλὴ κατ' Αὐγουστον παράγουσα καρπὸν Ἰων. (Κρήν.) Χίος. 2) Οὐδ., σταφύλι ώριμάζων κατ' Αὐγουστον πολλαχ. Πβ. αὐγουστειλλίδι. 3) Οὐδ., ἀχλάδι ώριμάζων κατ' Αὐγουστον Ἄνδρ. Θεσσ. (Πήλ.) Κέως Πελοπν. (Κυνουρ.) 4) Οὐδ., σῦκον ώριμάζων κατ' Αὐγουστον Παξ. 5) Οὐδ., ἐξάνθημα γεννώμενον τὸν Αὐγουστον Μεγίστ.

Πβ. αὐγουστιανός, αὐγουστιάτης, αὐγουστινός.

***αὐγουστίνες** οἱ, αλουστίνες Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὗς. Αὐγουστος, παρ' ὃ καὶ Ἀλουστος, καὶ τῆς καταλ. -ίνες πληθ. τοῦ -ίνα.

Νύμφαι ἐξωτικάι διατρίβουσαι εἰς χειμάρρους ὀρεινοὺς, ἐπὶ δένδρων καὶ ἀλλαχοῦ, ὁραταὶ δὲ μόνον κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὸ μεσονύκτιον τῶν τριῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Αὐγούστου. Συλλαμβάνονται διὰ μαγεῶν καὶ ὑπηρετοῦν εἰς τὰς οἰκίας ἐπὶ τινα χρόνον, μεθ' ὃν ἐξαφανίζονται. Εἶναι ἐχθραὶ πρὸς τὴν πλῆσιν τῶν ἐνδυμάτων καὶ τὴν λοῦσιν (πιθανώτατα κατὰ τὰς τρεῖς ἀνωτέρω ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου). Ταυτίζονται πρὸς τὰς ναϊάδας νύμφας τῶν ὁποίων ἡ ἐορτὴ καθίστα τὰ ὕδατα ἱερὰ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἐπιβλαβὴ εἰς τοὺς λουομένους. Πβ. Lawson Modern Greek Folklore 154 καὶ ΝΠολίτ. Παραδ. 1,391 κέξ.

αὐγουστινός επίθ. ἀμάρτ. αὐγουστινός Κύθηρ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὗς. Αὐγουστος καὶ τῆς καταλ. -ινός.

Ὁ κατ' Αὐγουστον ώριμάζων, ἐπὶ καρπῶν. Πβ. αὐγουστιανός, αὐγουστιάτης, αὐγουστιάτικος.

αὐγουστογάλο τό, ἀμάρτ. αὐγουστογάλου Ἦπ.

Ἐκ τῶν οὗς. Αὐγουστος καὶ γάλα.

Τὸ κατ' Αὐγουστον ἀμελγόμενον γάλα.

αὐγουστοκάρυδο τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῶν οὗς. Αὐγουστος καὶ καρύδι.

1) Εἶδος καρύου ώριμάζοντος κατ' Αὐγουστον. 2) Ἡ καρυδεὰ τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ ώριμάζουν κατ' Αὐγουστον.

αὐγουστοκοδέσπαινα ἡ, Πόντ.

Ἐκ τῶν οὗς. Αὐγουστος καὶ κοδέσπαινα, δι' ὃ ἰδ. οἰκοδέσποινα.

Οἰκοδέσποινα μένουσα κατ' οἶκον καὶ μὴ ἀσχολουμένη εἰς γεωργικὰς ἐργασίας τὸν μῆνα Αὐγουστον : Παροιμ. Αὐγουστοκοδέσπαινα καλανταρογυρεύτῃ (γυνὴ ὀκνηρὰ μὴ ἐργαζομένη τὸν Αὐγουστον μῆνα ἀναγκάζεται νὰ ἐπαιτῇ τὸν Ἰανουάριον).

αὐγουστοκοκκύμελον τό, Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) αὐγουστοκοιδύμπελο Πόντ. (Ώφ.)

Ἐκ τῶν οὗς. Αὐγουστος καὶ κοκκύμελον, δι' ὃ ἰδ. κοκκύμηλο.

1) Τὸ κατ' Αὐγουστον ώριμάζων κοκκύμηλον : Ἀκόμηνο τ' αὐγουστοκοιδύμπελα οὐτῷ ὠρ'μυανε (δὲν ώρίμασαν) Πόντ. (Ώφ.) Συνών. αὐγουστοπουρνελλὰ. 2) Τὸ

